

GÁLATAS

Galacia janeya main iká joi akaiboki, Pablon kirika bomaa

Jato saludana

1 ¹Ea riki Pablo, Jesucristo betan jawen Papa Diossenbi raana joni, jonibaon ea janexon raanama riki. Ja Diossenra jawen Bake mawákenbi jiriaa iki.

²Enra, nenonxon nobé joi akaibo betan tsinkíxon, ja Galacia main iká jemabaon jakana jatíbi non wetsabo, nato kirika meran wishaxon mato saludo bomai.

³Noa keenai riki, non Papa Dios betan non Ibo Jesucriston, mato noianan xabáshaman shinanyares jamatinin.

⁴Jesucristora, non ocha kopi mawatxbi jiriaa iki, jaskaxon jakonmabires jawékiainoa noa xabáatanan, non ochabo noa soaxona iki, ja non Papa Diossen moabi jaskáti shinanna iketian.

⁵Jaskara iken, rama jenéyamakin raroanan jatíbitian Dios rabinon akanwe. Jaskarakaya ibanon.

Wetsa jakon joira yamake

⁶Eara ikonbiresi ratéke, ishtonbires maton Dios jenea ninkatax, ja Cristo kopi mato noixon, jawen bakebo imaa ikaxbi, mato jaskaketian. Ja jakon joi jenexon ake, maton wetsaresibi joi ikonhakin.

⁷Ikaxbi enra mato ponté yoiai, yamarake wetsa jakon joi, jaskatax kishpinti. Jatíribi jonibokayara jake, jan mato meskóakin shinanmaibo, itan ja Criston jakon joi wetsakasaibo.

⁸Ikaxbi jaweratobaonki, jaskatax kishpinti jakon joi non mato yoiantana keskámaakin yoiai, jatokira Diossen

kikin ramibires jawéki páketi jake. Ibanon jawekeska ikax eabi, iamaax naikanmeax joá ángel inonbi.

⁹Ja moa en mato yoiantana joira, jakiribi en mato yoiribia: Jaweratobaonki ja moabi maton ninkata keskámaakin wetsa joi mato yoiai, jatokira Diossen kikin ramibires jawéki páketi jake.

Jesucriston Pablo onanmaabo

¹⁰Eara jonibo betan jakon ikasai kopíres iamai, jaskati yoyo iki. Dios keenaires axonti shinanya ikaxkayara ikai, ea jaskati. Jonibo jakon shinamati kopíres jaskatibo yoyo ikai ikaxa, jawekestaxbi ea Criston yonoti itima iki.

¹¹Eara keenai, nato jawéki maton onantinin, ebé joi akaibó. Ja jaskatax kishpinti jakon joi en mato yoiaira,

*Joi akaibo bomanoxon
Pablon kirika wishaa.*

jatonbi shinanxon jonibaon pikoa joima iki.

¹² Ja joira, tsoa joninbi ea yoiama iki, itan tsonbiribi ea onanmaama iki. Jara Jesucristonbi, ea onanmaa iki.

¹³ Matonra ea ninkata iki, judío ikax, ea jaskati jakátiaibo, itan jatíbi ja Criston joi akaibo jato keyoti shinanxon, jato akonbireskin en masá tenemakatiaibo.

¹⁴ Ja noa judíobo ikai keskáshamani jakaskinra, en akátiai, ja non reken yosibaon noa esekatitai keskáshamanbo en senenhakin. Jaskáakin ja esébo senenhai kopíra, nokon kaibobo ebé senen aniaabo en jato xewina iká iki.

¹⁵ Jaskarabo akí ea itainbira, jatianpari keenxon, ea Diossen kenaan iki, jawen joi jato yoiti. Moabi ea noitaanan, nokon titan chixanainoabi ea katota ixon.

¹⁶ Jaskáaxonra, jawen Bake Jesucristo ea onanmaa iki. Ja judíoma jonibobi jaskatax kishpinti jakon joi en jato yoi kanon ixon. Jaskáakin ea yoiabira, tsoabi yókati ea kayamaa iki.

¹⁷ Jerusaléhainbira jato yókati ea kayamaa iki, jainkaya ja joi yoiti Criston jato raanabo icha ikanainbi. Jaboiba kayamaira, ea jatianbi Arabia mainres kaa iki, jain kaax iiti, ea jakiribi Damascoain karibaa iki.

¹⁸ Iiti kimisha baritia winota pekáopari, ea Jerusaléhain kaa iki. Jain kaxon, en Pedro onanna iki. Jaskatax ea jabé jain iká iki, chonka pichika neteres.

¹⁹ Jain ixonra en oinna iki, ja non Ibon wetsa Jacobo, ikaxbi jatíribi ja non Ibon joi yoiti raanabora en jato oinyamaa iki.

²⁰ Nato kirika meran en mato yoiabiora ikon iki. Enra mato paranyamai, jara Diossenbi onanke.

²¹ Japekaora Siria betan Cilicia main ea karibaa iki.

²² Jatian ja Judea main iká joi akabonaon, ea onanyamakana iká iki, ea ninkataires ixon.

²³ Jabaonra ea ninkákana iká iki: "Ja noa joi akaibo ramiakatitaira, ramabiribi jato jakon joi yoii nike, ja noa keyokasi ikátikinbi", iki ea yoii ikanaires.

²⁴ Jaskara ninkáxonra, jabaon ea kopi Dios rabikana iki.

Jaton akai teeribi Pablo akai raanabaon onankana

2 ¹ Jatian jaskatax iiti, moa chonka chosko baritia pekáo, ea jakiribi Bernabé betan Jerusaléhain karibaa iki. Jain kakin en Titoribi ioa iki.

² Jain katí ea Diossenbi oinmaa ikax, ea jain kaa iki. Kaax nokóxonra, jonéshoko tsinkixon, ja joi akaibaon koshibo en jato yoxion onanmaa iki, ja judíoma joniboribi, en jato jan kishpinti joi yoiai. Enra jato jaskáakin onanmaa iki, jawekeska ikax ja en tee akábo, yankabires en aká inaketian.

³ Jatian jaskáakin en yoia, jawe iamai jakonbires ikana iki. Jatian ja ebé kaa Tito Griego ikenbi, jawen jakina rebichi xatenankaskintanibobi teayamakana iki.

⁴ Jaweti jonira, joi akonaibo keskati onantimatax, noa tsinkitainko weikaná iki, noa oinni; noa Criston kishpinmaabo ikenbi, jakiribi jaton esébo noa senenhamati shinanyanix.

⁵ Jaskáakin noaakanabira, non jato ninkákonyamaa iki. Noabiribi keena iki, maton ikonhaa jan kishpinti ikon join yoiai keskati mato jaai jenétima.

⁶ Ikaxbi jato ikinai koshibaon, wetsa bená joibo ea yoiamakana iki. Jatian earibi, jaboki jawekeska iki ixon, jato onankasibo iamaa iki. Diossenra nekebi jaton ikábo jato yoixonyamai.

⁷ Jaskáyamakinra, moa ea onankana iki, ja judíomabo jakon joi yoinon ixon, ea Diossenbi imaa. Ja judío jonibo joi yoinon ixon, Pedro imaa keskáribiakin.

⁸ Ja judíobo joi yoinon ixon, jan Pedro raana Diossenribira ea raana iki, ja judíomabobiribi en jato joi yoiti.

⁹ Jatian Jacobo, Pedro, Jainoa Juan, jabo iká iki Jerusaléhainoa jatíbi

joi akaibo jato koshikiinabo. Jabaon onanna iki, Diossenbi nato tee ea menia. Jaskara onanxon, Bernabé betanbi ea meshakonkana iki. Moa jaton akai teeribi non akai kopí, jabaon jakonbires shinannai non onannon ixon. Jaskara jaton shinan jakonbires ikax, jabo jawe iamakana iki; noabiribi judíomabo joi yoiai iken, jatian jabobiribi judío jonibo joi yoiai ikax.

¹⁰ Moa jaskáa pekáo, noa yoikana iki, ja joi akaibo jawékinin maxkáyoraabo non jato shinantaniti. Jatianra ja jawé-kibo koiranmeexon en senenhaa iki.

Antioquíainxon Pablón Pedro notsina

¹¹ Jatian jain kaax noa iitaitian, Pedro Antioquíain kaa iki. Kaketian, jan akai jawékibo jakonmabires iketian ointaanan, beibaxon en notsina iki.

¹² Rekenparira akátiai, ja judíoma Jonibo betan jawékiakin, jato betan jaská jaskakinbi, Jacobon Jonibo bekantian moa judíomabo betan jawékiakin jenea iki. Jabaon jaton jakina rebichi xateti jato yoiaibo iketian jatoki rakékin.

¹³ Jatian Pedro, beparanmetaitian oinnax, wetsa joi akai judíoboribi jaská-shokokana iki, jainoax ja Bernabéribi ikanai keskati ishokoa iki.

¹⁴ Jaskati jaax, moa Diossen jakon join yoiai keskati iamakanai ointaananra, jatíbi joi akaibo tsinkíkana bebonxon, en Pedro yoia iki: “Judío joni ikaxbira, mia ipachaoi judíomabo keskatires mia jaa, ¿Jawekopíki, ja judíobo jakana keskáribiakin ja judíomabo min jato jamakaskin tearesai?” akin.

Judíobo itan judíomabora, kishpinmeeti atipanke

¹⁵ Ikon noakaya riki, judío Jonikon-shamanbo, non anibo ja Jonibo ikana iketian, noara judíomabo keská ochaya Joniboma iki.

¹⁶ Jaskara ikenbira non onanke, ja Moiséssen esébo senenhaibi, tsoabi ochaoma keská iti atipanyamaa.

Jesucristo ikonhaxpari riki, noa jaskara iti. Ja kopira nonribi Jesucristo ikon-haa iki, noa Diossen ochaoma keskábo oinnon ixon. Irake, jakopires riki noa jaskata, ja esébo senenhaa kopíma. Tsoabira esé senenhaax, ochaoma keská iti atipanyamake.

¹⁷ Jaskara iken, noaribi ochaoma itin keenkin, non Cristo benaitianra onantibires itoshiai noaribi ochayabo. ¿Jaskara ikenmein, Cristonra akai noa ochamakin, iki noa iti iki? Ikama.

¹⁸ En ati iki jawéki ras akin, iiwanxon enribi jakonhakin aríbai, jatianra eabi iki, jan jakonmaaka.

¹⁹ Jaskara ikaxa, ja eséainoax moa ea mawata keská iki, Dios keenai keskati res janox. Ja kopira ja eséki ea moa koshiamai.

²⁰ Cristo betanbi korosen akana mawata keská riki ea. Jaskara ikenra Cristo emeranbi jaketian, nokon keena keskáres akí ea jayamake. Rama ea jake, Diossen Bake ikonhataanan, jaki koshiax, jara ea akonbireskin noiax, nokon toan mawata iki.

²¹ Jaskara kopíra, ja Diossen jaskáati jisáma ikenbi, noa noia jawéki en ikonhayamatí atipanyamake. Ja esébo senenhaxes noa ochameax xabakaati iketianra, Cristo noa kopi mawata yankabires ikeanke.

Cristo ikonhaxonres, jawen Shinan non biai

3 ¹ Galacia Jonibo, mato riki shinan-homabo! Matoiba inontianra, non mato yoia iki, jaskatax Cristo korosen akana mawata. Jaskara mato onanna ikenbi ¿Tsonki aká mato meskó shinamaxon ja maton ikonhaa joi jenemakin?

² Maton ea yoinon ixonra, en mato neskáakin yokatai: ¿Ja esébo senenhai kopírin, mato Diossen jawen Shinan menia? iamax ¿Ja jakon joi ninkaxon ikonhaketian, mato meniamakayarín?

³ Kikinshaman shinanhomabo riki mato. Matora jakoni jaai peookokana

iki, ja Diossen Shinanman akinares. Jatian jawekopiki, ramabiribi maton koshinbi Dios betan jakoni jakasi mato iikanai?

⁴ ¿Yankabires onitsapixon, icha jawéki maton onanaki iti iki? ¡Yankabiresa iti atipanyamake, ja maton onanna jawékibo!

⁵ Diossenra jawen Shinan mato menixon, meskó ratéti jawékibo mato meranxon akai. ¿Jawekopiki jaskáai? Shinanyamakanwe maton esébo senenhai kopí jaskáai. Janra jaskáakai, jakon joi ikonhataanan mato jaki koshia kopíres.

⁶ Abrahamra iká iki, Dios ikonhaataanan jaki koshia, jaskara kopíra, Diossen, Ochaoma keskáakin oinna iki.^a

⁷ Jaskara iken onankanwe, ja Cristo ikonhaax jaki koshiabo riki ikon, Abrahamman chiní bakebo.

⁸ Jawen joi, moabi Wishakaata meranra Diossen yoia iká iki, ja judíoma joniboribi ocha ayosma keskáakin imati, já ikonhaax jaki koshikanketian. Ja kopíra Diossen Abraham yoia iki: “Mia kopiresa jatíbainoa jonibo en jato jakonhanoxiki”, akin.^b

⁹ Jaskara kopíra, ja Cristo ikonhaax jaki koshiabo akai, Diossen jato jakonhakin, Abraham aní keskaribiakin.

¹⁰ Ikaxbi, ja Moiséssen esé senenhaaxes jakon jakasaibora, moa onsá meran ikanai. Jaskarabo yoiira ikai, Wishá meran nesкатi: “Ja esé kirika meran iká, jatíbi esébo senenhayamabiora jakonmabires winókanti jake”, iki.

¹¹ Jaskara ixonra, moa non kikinhakin onanke, ja esébo senenhaaxbi tsoabi jaton ochameax xabakaati atipanyamaa. Diossen joi meran ikai nesкатi: “Ja jakonjonira Cristoki koshiaxes jati iki”, iki.

¹² Ikaxbi ja esé senenhanoxres jati nete biti ikaxa, moa noa Dioski koshiti yamakeanke. Wishá meranra ikai nesкатi: “Jaweratonki ja esekan yoiai

keská senenhai, jara ja kopíres kishpinmeetiki”, iki.

¹³ Esébo senenhayamaxon non rambires teneti ikenbira, Cristo non ocha kopi jakonma joni keska mawáxon, noa kishpinmaa iki. Wishá meranra ikai nesкатi: “jatíbi jakonma jonibora, jiwin paniax mawákanai”, iki.

¹⁴ Jaskara masára Criston tenea iki, jaskáaxon ja Diossen Abrahamki jakon shinantaanan, ja meniti yoini jawékiboribi, Cristo ikonhaxon judíoma jonibaonribi biti kopí, itan ja ikonhaax jaki koshixonres, jawen Shinan noa Diossen meniti yoini non jatíxonbi biti kopí.

Diossen anoxon yoiabo esekan keyoyamai

¹⁵ Nokon wetsabo, ramara ja jonin akai jawékiki yoinhanan en mato yoiai: Westíora jonin akai, wetsa joni betan, ja senenhabekonti joi kirika meran wishaxon firmanbekonkin, moa jaskákana pekáora tsonbi ja wishábo soati, itan tekiti atipanyamake.

¹⁶ Jaskáakinra Diossen anike Abraham betan jawen chiní rarebo yoikin, jato betan senenhati jawékibo. Ja Wishá meranra “icha chiní rarebobobo”, yoii ikama iki. Jain yoiai riki: “Westíora chiní rarebobicho”, ja iki Cristo.

¹⁷ Ja kopíra en mato yoiai: Diossenra ja senenhabekonti joi Abraham betan aká iki, akonkin senenhanoxon. Jaskara kopíra, ja chosko pacha kimisha chonka baritia winota pekáo ixon, ja Moiséssen esekan jawekeskaxonbi, ja senenhabekonti joi meran, Diossen anoxon yoiabo, jawemabi itiakin imati atipanyamake.

¹⁸ Jatian ja esé senenhatetianres, noa Diossen kishpinmati iketianra, noa jaskámati yoini ixon senenhakin noa imaima itiki. Ikaxbi Diossenra Abraham yoia iki, ja kishpinti jawéki jawekopímabi iti.

^a3.6 Gn. 15.6   ^b3.8 Gn. 12.3

Jaskara kopí Diossen jato esé onanmaa

¹⁹ Jaskara ikenki, ¿Jaweati ja esébo Diossen Moisés menia iki? Ja eséra noa menia iki, jaskáaxon jonibaon jaton jakonma jawéki akai onankanon ixon. Ja eséra iká iki, ja Abrahamman rarebo Cristo joái kamanres senenhati. Ángelbo yoimaxonra, ja esébo Moisés onanma iki, jatian Moisés iká iki, jatíbi jonibo jato tekikin onanmaibiribi.

²⁰ Ikaxbi ja Abraham yoinontianra, wetsa joni yoimaanan Diossen yoiamaa iki, janbishamanra yoia iki.

²¹ ¿Jaskara ikenmein, ja Moiséssen esébaon yoia keskáma ikax, ja Diossen Abraham yoiniboribi wetsaresibi iki? Jaskarama riki, ja esekan noa ochan-konia xabáati atipana iketianra, ja esé senenhaa kopíres, noa Diossen ochaoma keskábo noa imakeana iki.

²² Ikaxbi Diossen joi meran noa onanmai: Jatíbi jonibo ochan jatoaresabo, ja Jesucristo ikonhaax jaki koshixonres, ja Diossen noa meniti yoinibo biti inon ixon.

²³ Jatian noa jaki koshiti joámapari inontianra, esekan xepoa keskábo noa iká iki, ja ikonhaax, jaki koshiti jishtiae kaman.

²⁴ Ja esekanra Cristo joái kamanres, ja iboaxon yonokanaitonin bakebo ikinai keskáakinres noa ikinna iki, já ikon-haxes noa ochaoma keskábo iti kopí.

²⁵ Ikaxbi ramabiribira, moa ja ikon-haax noa jaki koshiti jaketian, ja esekan ikintinin moa noa maxkáyamake.

²⁶ Ja Cristo Jesús ikonhaa kopí riki, mato jatíbi moa Diossen bakebo.

²⁷ Ja Criston janenko bautizanmeetabora, moa Cristo betan westfóra shinanyabicho baneta iki.

²⁸ Ibanon tsoabires, judío itan judíoma; yonokanai joni itan jato yonoai joni; jainoax benbo itan ainbo inonbira, moa Cristo ikonhaabo ikax, mato jatíbi westfóra shinanyabicho ikanai.

²⁹ Jaskara Cristonabo ikaxiki, mato Abrahamman kikin rarebobo, jaskara

kopíra ja Diossen meninoxon yoini jawékibo, matonribi biti jake.

Ramara noa Diossen bakebo iki

4 ¹ Ramara en mato neskara jawéki yoiái: Ja jawen papan mawákin jatíbi jawéki iboamaa joni, bakepari ikaxa, westfóra yonoti joni keskares iki, jakaya jawen papan jatíbi jawékibo iboamaa ikaxbi.

² Ja bakera jan ikinaibaon koiranapari iki, ja meniti jawen papan yoini jawéki-boyabi, moa jatio ani iken, jawen papan meniti yoini nete senenai kaman.

³ Jaskarashamanribira noa rama iitai. Noa bake inontianra, nato nete jan koshia jawékibaon noaaresabo ikana iki.

⁴ Jaskara noa iitainbira, jaskáati shinnanni nete senenketian, Diossen jawen Bake raana joáx, ainbo meranoax pikota iki. Joxonra, ja Moiséssen esekan jaskáati yoiáboribi senenhaa iki.

⁵ Jaskáaxon ja esekan iboabo ikenbi, kopíaxon noa xabáanox, itan jawen bakebi keská noa Diossen imati kopí.

⁶ Jatian moa jawen bakebo noa ikenra, jawen Baken Shinan noomeran noa Diossen axona iki. Ja shinanman imaara, non akai Dios betan yoyo ikin: "Mia riki nokon Papa", akin.

⁷ Jaskara ikaxa, rama mia yanka yonokanai joni keskama iki. Rama riki mia Diossen bake. Jatian mia jawen bake ikenra Dios keenai, minribi jawen jawékibo bitin.

Pablon jato kopi masá shinanna

⁸ Ja Dios onanamatianra mato ikana iki, ja ikonma diosbaon iboaabo.

⁹ Ikaxbi ramara, moa maton Dios onanke, onantiakin yoia, Diossenkayara mato onanna iki ¿Jawekopiki, ja esébo, itan jairesa koshioma jawékibo maton jenekashamai? ¿Matoki jakiribi ja jawékibo iboamakasai?

¹⁰ Matonra jatíribi netebo, oxebo itan baritiabo nokóketian, mekerespariai.

¹¹ Mato jaskataibo ninkáxonra, en mato kopi akonbireskin masá shinannai, yankabiresra ea mato joi yoii onitsapita iki ixon shinannax.

¹² Ja kopira en mato yoiai: Ramakaya nokon iká jawékibo ea mawakanwe, ebé joi akaibo ixon. Moara en akátiajai maton akai jawékibobiribi en mawakin. Matonra ea jawekeskaxonbi jakonma-kama iki.

¹³ Matonra moa kikinhakin onanke, ja reken en mato jakon joi yoinontian, ea isinai ixonbi en mato yoiantana.

¹⁴ Jaskara isinyanixbi ea matoiba kaara iká iki, matona westíora tanakaati jawéki iken, ea matoiba imayamati keskábi, jakonshaman shinanyaxonres maton ea bía iki, westíora ángel keskáakin, itan Cristobi keskáakinribi shinantaanan.

¹⁵ Enbira onanke ea matoiba kaax nokoketian, ikonbiresi eon mato raro-yantana. Jaskáati ikenra rarokin maton berobi tsekataanan, ea maton meni-keana iki ¿Jatian jawekopiki moa mato rama jaskati raroymai?

¹⁶ ¿Ja ikon joibo en mato yoia kopíki, moa maton rawíakin ea shinannai?

¹⁷ Ja jonibaonra mato akinkasai, ikaxbi jakonshaman shinanyaxonma. Jabora keenai, moa mato nobé ikí jenétaanan, jaton yoiai joibores ikon-hataanan, mato jato betan rabétinin.

¹⁸ Jakon riki wetsaboribi non akinti, ikaxbi jakon shinanyaxon. Ea matoiba iketianbicho jato akinnai iamakanwe, jatíbitiankaya jaskákanwe.

¹⁹ Bakebo, enra jakiribi mato kopi masá shinannai. Bake pikókin chexaa ainbaon masá teneai keskáakin, ja Cristo betan mato westíora shinanbicho ikai kaman.

²⁰ ¡Ramashokobi ea Jain ipainon riki, moa wetsa keskaakin mato yoinon. Moa jaskáakin matoki shinanmatira en onan-yamake!

Agar betan Sara iníki yoinmeeta esé

²¹ Mato riki ja esébo senenhaax jakon jakasaibores. Jaskara ixon ea rama

yoikanwe: ¿Matonki onanyama iká iki ja eseán yoiái joibo?

²² Jainra yoiái Abrahamra iká iki rabé benbo bakeya iki ixon: Westíora bake iká iki jawen yonoti ainboki aká, jatian wetsa iká iki, jawen awinkibi aká ja iká iki jawen yonotima.

²³ Ja jawen yonotiki bakea iká iki, jatonbi shinanxon aká pikota bake. Ikaxbi jawen awinki bakeara iká iki, Diossen yoini joi seneni pikota.

²⁴ Nato neskarabo winota riki, yoin-meetares. Ja rabé ainbo iní riki, rabéakin ja senenhabekonti joi jonibo betan Diossen aká yoii iká. Reken iki, ja Sinaí janeya mananmanxon aká, ja iki ja Agar keska, ja yanka yonokanai iti baken tita iní.

²⁵ Jaskarainoax iki, ja Agar Arabiaín iká Sinaí janeya mananki yoinmeeta. Ja iki nato main iká Jerusalén yoii iká. Ja jema iki, Jainoa joniboyabi, inaaxon yonokanai joni keskabo.

²⁶ Ikaxbi ja naikanmea Jerusalén ikainra, tsoa inakaatabo yamake. Jatian noa iki, ja jemamea bakebo.

²⁷ Wishá meranra ikai Sara yoii neskati:

“Raroreskayawe, tooisma ainbo ikax, mia iki
bakeoma, baken chexá onanma-bobi.

Jaskara ikaxkaya kikinbiresi raroí
saí iwe.

Beneya ainbaon bakeai bebónbires
icha
bakeyara iti jake, ja jawen benen
potaresa
ainbo”, iki.

²⁸ Jaskara iken ebé joi akaibó, matora Isaac iní keskabo ikanai, Diossen jawen bakebo imati shinanna ixon imaabo ikax.

²⁹ Ja wetsa bakebires ikai keskati pikóni bakenra, ja Diossen Shinanman pikota bake ramiakatitai. Ramatianra jaskáribiakanai, noa Diossen bakebo iketian.

³⁰ Ikaxbi ¿Jawe ikiai Diossen joi meran? Abraham yoiira ikai neskati: “Ja min yonotiki min bakea bakenra, jawekeskaxonbi, ja min awinkon betan min bakeaa baken iboa jawékibo biti atipanyamake. Jaskara iken ja min yonoti ainbo, jawen bake betanbi moa miibakea pikowe”, iki.

³¹ Jaskara iken ebé joi akaibó, noabora jawen awinin yonoti betan bakeaa bake iní keskamabo iki. Noabora ikanai, jawen awin betan bakea bake iní keskabo.

Criston xabáa ikax, jaki koshiaxes jati

5 ¹ Cristonra noa xabáa iki, jan tsokas atibo yamaax noa xabáshamanbo jakanon ixon. Moa jaskati jaax, jakiribi jakonma jawékibo iboamaax, yankabires yonokanai keská iamakanwe.

² Ea riki Pablo, en mato yoiaipari ninkákanwe: Ja maton jakina rebichi xateaxes kishpinti ikenra, ja Criston aká jawékibo moa jawemabi iti iki.

³ Enra mato jakiribi yoiai, jaweratobaonki jaton jakina rebichi jato xatemai, jabaonra jatíbi eséboribi moa senenhati jake.

⁴ Mato, ja esé senenhaxes ochaoma keská ikasaibora, onantibires moa Cristoki koshii jenetabo iki. Jainoax ja Diossen mato noixon akinkasai jawékiniñribi mato keenyamake.

⁵ Ikaxbi nonbiribi onanke, ja Diossen Shinanman akinares Cristoki koshiketian, noa Diossen ocha ayosma keskáakin imati. Jaskaratonra noa manáke.

⁶ Nonra Cristo Jesús iráke akai; ramara non jakina rebichi xatéya iamax xatéoma iti moa jawekeskamabi iki. Ja noimisti shinanman amaa, Cristo ikonhatikaya riki bebonbires jakon.

⁷ Matora ikana iki moa itibi keskati jakanabo ^cJatian tsonkayaki mato wetsa

shinan bimaxon, ja ikon join yoiai keská ati mato jenemaa?

⁸ Nato jawékira jan mato kena Diossen mato jenemaama iki.

⁹ Ichamashoko *levaduraninbira akai iki jatiobi patsá soo imakin.^c

¹⁰ Jatian enra ja non Iboki koshitaa-nan ikonhai, moa maton wetsa keská-kinbo shinanyamai. Ja wetsaresibi joi yoianan jato meskóbo shinannmai joni-bora, Diossen castiganoxiki, ibanon tsoa inonbires.

¹¹ Nokon wetsabo, ja jaton jakina rebichi xatetikiri iká joi en jato yoires-pariai iketianra, nokon kaibo judío-baon ea ramiayamakeanke. Jainoaxibi Cristo noa kopí korosenmeax mawáni joi en yoiai ninkatax, nokon kaibobo eki itimaresshamakeanke.

¹² Ikaxbi ja maton jakina rebichi xateti yoixon, mato meskó shinanmai jonibaon-kaya, jaton jakinaribi jatiobi xatepainonra ikanai, jaskáatiresh shinannaibo ixon.

¹³ Ikaxbi en mato yoia riki nokon wetsabó, Dios keenxonresa mato ocha-meaa xabáa iki, jaskáakin mato xabáa ikax, maton keena keskáres akí jayama-kanwe. Jaskáyamaikaya wetsabo betan-bires noianani jaax, akinnanani jakanwe.

¹⁴ Jawetianki, “minbix noikaata keská-kinribi min jato noiai”, jatianra min jatíbi esébo senenhai, ikira ikai Diossen joi meran.

¹⁵ Jakopi koiranmeekanwe, natexa-nanax, pianananai keskábora mato inake. Jaskati jaaxa, matonbinix ramia-nani mato keyóresti iki.

Diossen Shinanman imaa keskatiresh jati

¹⁶ Jaskara ikenra, en mato yoiai: Diossen Shinan keenai keskábores axoni jakanwe. Jaskati jaaxkaya, ja maton jakonma ati shinannai keskábores akí jayamakanwe.

^c 5.9 Ja *levadura yoii iká riki: Maxkoshoko jakonma jawékiniñbi non jatíbi ramímati atipana, iki iká.

¹⁷Ja jakonma ati shinanbora Diossen Shinanki jakonma iki. Jatian ja Diossen Shinanra ja jakonma ati shinankibiribi jakonma iki. Ja rabébira omisananbekonai. Jaskara kopíra, ja jakon atin keenkinbi maton ati atipanyamake.

¹⁸Ikaxbi ja Diossen Shinanman ati yoiaires akai ikaxa, moa mato esekan yoiai keskati jati yamake.

¹⁹Onantibires riki ja yora keenai jawéki akaibo, jaskarabo riki; ja atimabó betanbires yoranti akaibo; meskó jakonma ati shinanyabores; rami jawéki akí jan cheatabo,

²⁰diosma jawékibo rabiaibo; yobé jawékiki koshiaibo; omismisaibo; wetsabokibires ramiti sináresaibo; ranóyabo; itima jawékibaonbi sinataibo; jaskatax ramiananti benaibo; jakon iikanainbi meskó shinanmaxon jato jeneanamaibo; Diossen joi wetsa keskaakin yoiaibo,

²¹wetsabo jawékia iken, jatoki notsresaibo; joni reteaito; paennaibo; naxkibo, itan meskó jakonma jawéki akaiboribi. Jakiribira en mato yoiai, maton jaskara onanon ixon. Jaskara jakonmabó akí jaa jonibora, jawekeskataxbi ja Diossen ikinaton jati netenko jikiamanoxikanai.

²²Ikaxbi ja Diossen Shinanmanra noa imai; noimisti shinanya; raroshaman; xabáshaman shinanya; manátia; noibamisti shinanya; jakon shinanya, itan senenhati shinanya.

²³Noa jato xewinaton shinanmeemayamai, itan jaskatax koiranmeeti noa onanmai. Jaskara jawékibora Diossen Moisés menini esekan, jawekeskaxonbi jakonmaati atipanyamake.

²⁴Jatian ja Cristo betan ikábaonra, moa jaton ocha yora korosen akana iki, jatíbi jaton tsini shinan itan jaton jakonma jawéki ati shinanyabi.

²⁵Jakopira rama, Diossen Shinanman akinares jaa ikax, jan yoiai keskáres akí, noa jati jake.

²⁶Jaskati jaax, moa noa rabírestima iki, noa rawikanantima iki, wetsabaon

jawéki oinnax keeni noa notsirestima iki.

Wetsabo betan akinananti

6 ¹Nokon wetsabo, moa mato ikoni Dioski koshiabo ixonkaya, westíora ochan pakéketian onantaanan jakonhaxonres akinkanwe, ibanon shinanmeetax ponteti. Ikaxbi jato jaskáakin akini kikinni koiranmeekanwe, matobiriba ochan pakénake.

²Atikoma jawékiaiñbo akinanakanwe. Jaskati akinnanani jaxonra, ja Criston jaskáati yoinibo maton senenhai.

³Jaweratoboki jaskarama ikaxbi jato xewinaton shinanmeetai, jabora jatonbinix paranmeetai.

⁴Mato Westíorabokayara matonbinix oinmeeti jake, ja maton akai jawékiboki jakon iki ikax, jatian jakon iketianra maton shinan meranbiribi mato rabtí iki. Jaskati ixonra maton wetsabo jakonma shinanmatima iki.

⁵Noa westíorabaona non ikábiribi ointaanan non onanti jake, jaskati noa jakana.

⁶Ja Diossen joi onanmakanaitoninra, jan axeabiribi jatíbi ja jayata jawékinin akinti jake.

⁷Matonbinix paranmeeyamakanwe. Tsoabira Dioski shiroti atipanyamake. Jaweboki jonin banai, jaribira jan tsekatí jake.

⁸Ja jaton yora keenai keskáres akin jakonma jawéki akábora, rami jawékibo aká kopi jatíbitian mawátian kati jake. Jatian ja Diossen Shinanman akinna jawen keena keskáres akábora, jan akinna kopíres jatíbitian jati neteya iti iki.

⁹Jaskara kopí jakon jawékibo akí, jatsanyamanon akanwe. Jaskáakin jéneyamaxonra, non kopí biti netebiribi nokoketian non biti jake.

¹⁰Jaskati jaxonkaya jatíbitian non atipana senen, jatíbibo jato jakonhanon akanwe. Ja nobé joi akaibokayara, non jato abiresti jake jakonhakin.

**Senentia inbi Pablon jato
koiranmeeti yoia**

¹¹Oinkanwe, ja nokon mekenmanbi-shaman ani letrabaon en mato rama wishaxonai.

¹²Ja maton jakina rebichi mato xate-makaskin teaibora, jonibo betan jakon ikáskinres mato jaskáaibo iki. Jabora keenyamai, Cristo korosen akana mawata joi yoiai kopí ramiakantinin.

¹³Ja jaton jakina rebichi xatéyabaonra, jatíbi eséboribi senenhaya-makanai. Jaskáakinbirá maton jakina rebichi mato xatemakaskanai, jabaon teaxon mato amaa ikax jonibaon oinna jan rabínoxonres.

¹⁴Ikaxbi eabiribira enbi jawéki akátonin rabíti atipanyamake. Cristo korosenmeax

mawánitonresa ea rabbitai. Nokonara nato netemea jawékibo moa mawá iki, jatian ja jawékibaon oinnara, earibi moa mawá iki.

¹⁵Non jakina rebichi xatéya iamax xatéoma itira jawemabi iki; noa bená jonibo ikákayariki ikon kikinbires jakon.

¹⁶Abánon Diossenbi jatíbi nato join yoiai keskati jakanabo, itan ja ikonkon *Israel joniboribi, jato jakonshaman imataanan jawen noibamisti shinanman jato akinkin.^d

¹⁷Nenoax orira moa tsonbi jakonmaatinin ea keenyamai. Nokon yora riki, tóabires, ja oinxonra ea onankantiki ja Criston joi yoiai kopí ea akana.

¹⁸Nokon wetsabo, ja non Ibo Jesucriston jawen jakon shinanman mato akinbanon. Jaskara ibanon.

^d6.16 Ikonkon *Israel jonibo riki ja Jesucristo ikonhaax jakanabo.